

heulbank zakelijk beschrijven. Toch meen ik, dat het voorgaande wel degelijk ook van belang is, omdat het 't labiele karakter van uiterlijke vormen, hoezeer die dan ook door de traditie stabiel geworden kunnen zijn, naar voren brengt. Alles wat de heulbank op een foto aan eigenaardigheden zou vertonen, hoeft nog niet werkelijk eigen-aardig te zijn of door de klompenmaker als zodanig gevoeld te worden. Slechts weinig lijkt functioneel te zijn. Wat V a k t a a l pag. 183 over de uiterlijke verschijningsvorm van de bank heeft meegedeeld, blijft staan. Het staat nu alleen anders in zijn verband. Dat de heulbank in een aantal plaatsen in het noordoosten van het land een eenheid vormt met het blok waarop het paalmes scharniert, moet wellicht al niet anders gewaardeerd worden. Een lijst 29 uit B 111 geeft niet anders dan het woord *blok* bij vraag 2; het paalmes werd geen woord waardig gekeurd. Daarmee was misschien de kous wel werkelijk af voor de man die het liet noteren. Niet alles wat door mensenhanden gaat hoeft een naam te hebben. Wel is natuurlijk de scheiding van heulbank en snijblok in het grootste deel van het onderzochte gebied karakteristiek. Zij heeft daar ook in de taal tot uiteenlopende namen geleid. Maar in een bepaald gebied kan die scheiding weer toevallig zijn en niet in de taal tot uitdrukking komen, terwijl het ook nog mogelijk is, dat de taal afzonderlijke namen toewijst aan dingen die niet anders dan elkaars delen zijn.

Over de *wettoppen* en de *tap*, waarover al in de inleiding even werd gesproken, kan ik nu zwijgen. Wel zij tenslotte nog vermeld, dat de uitsparing in de heulbank, de inkeping waarin de klompen worden vastgezet, wordt benaamd als *tallu* in I 217 (dit woord ook bij Janssens, Volkskunde, Nieuwe Reeks 11e jrg, pag. 220; uit het Franse *taille*, *entaille*?), als *huk* in O 204 en als *schoot* in O 126.

C

De kaart Heulbank (Taalatlas van Noord- en Zuid-Nederland, Afl. 8, no. 6), als bijlage aan dit boek toegevoegd, kon natuurlijk meer aandacht besteden aan het detail als de andere kaarten. Niettemin heeft hij niet de pretentie recht te doen aan alle fonetische bijzonderheden; ook deze kaart is als woordkaart bedoeld en, naar ik meen, uitgewerkt. Om de leesbaarheid te behouden dan wel te bevorderen is een bepaald simplex niet opgenomen als het voor dezelfde plaats ook in een samenstelling werd opgegeven. *Praam* werd aldus verwaarloosd voor *klompenpraam*, *blok* voor *boorblok*, *bok* voor *klompbok*, *bank* voor *heulbank* enz. Een zekere willekeur kan de bewerker verweten worden in verband met het